

Parels en engelen uit het oosten

Ruth Willemse & Vital Stahievitch

Muziek uit het Oosten

We beginnen dit programma met een aantal bekende en zeer onbekende Slavische pareltjes. Eerst hoort u ónze drie favorieten uit het liedoeuvre van Tsjaikovsky, daarna de onbekende sprookjesachtige liederen van Abeliovich op teksten van Bahdanovich, uit Belarus (Wit-Rusland, tevens het thuisland van Vital). Bahdanovich was één van de grootste dichters van Belarus. Hierna kunt u de liedteksten even wegleggen en genieten van een ballade van Chopin, die overigens wel sterk beïnvloed is door poëzie, namelijk door de ballades van de grote Poolse dichter Mickiewich. De polonaise schreef Chopin als protest tegen de bloedige Russische overheersing.

Engelen

De teksten van Rilke ontstijgen het aardse, als engelen, die hier ook het onderwerp zijn. Vijf gedichten over engelen koos de Nederlandse hedendaagse componist Wim Zwaag om daar een cyclus voor mezzosopraan op te componeren, die u mee laat vliegen over bossen en bergtoppen. Het aardse en het hemelse komen samen in deze bijzondere liederen; zeer gunstig voor de stem geschreven, en voor de pianist een mooie symfonische uitdaging. Want deze liederen heeft Zwaag ook voor orkest bewerkt.

In der Kindheit frühen Tagen hört ich oft von Engeln sagen...

We zijn nog niet uitgepraat over engelen, want dit is het begin van het eerste lied van de Wesendonck Lieder van Wagner. Otto Wesendonck was een groot bewonderaar van de componist en liet voor hem een huis bouwen op zijn landgoed in Zürich waar Wagner met zijn vrouw Minna introk. Tussen Richard Wagner en de vrouw van zijn mecenas, Mathilde, ontstond een hechte vriendschap en zeer waarschijnlijk ook een stormachtige affaire. De teksten van deze liederen - ontstaan uit een onmogelijke liefde - zijn van Mathilde's hand. Wagner schreef de liederen voor piano, en orchestreerde ze later. Wagners opera Tristan was tevens een resultaat van zijn inspiratie door Mathilde Wesendonck. De twee onderhielden hierover een briefwisseling ten tijde van de compositie van dit belangrijke werk van Wagner's oeuvre.

P.I. Tsjaikovsky (Rus van Oekraïense afkomst)

1. Sjred sjumnava bala – Op het bal, op. 38, nr. 3
2. N'et tolka tot ktoznel - Nur wer die Sehnsucht kennt op.6, nr 6
3. Moj genie, moj angel, moj drug – Mijn beschermer, mijn engel, mijn vriend

L. Abeliovich (Wit-Rus) Vijf Bahdanovich liederen

1. Viečnaść – *Eeuwigheid*
2. Ty byŭ, jak miesiac, adzinoki – *Je was, zoals de maan, een eenzame*
3. Zavirucha - *Sneeuwstorm*
4. Noč – *Nacht*
5. Zimovy viečar - *Winteravond*

F. Chopin (Pool)

1. Ballade Nr.1, op. 23
2. Polonaise in fis kl., op.44

-----**Pauze**-----

Wim Zwaag (Nederlander) *Rainer Maria Rilke* (geboren in Praag) *Engellieder*

1. Ich ließ meinen Engel lange nicht los
2. Seit mich mein Engel nicht mehr bewacht
3. Hat auch mein Engel keine Pflicht mehr
4. Wenn ich einmal im Lebensland
5. Seine Hände blieben wie blinde Vögel

R. Wagner (Duitser, geboren in Leipzig) Wesendonck Lieder

1. Der Engel
2. Stehe still!
3. Im Treibhaus
4. Schmerzen
5. Träume